

Poolt ja vastu

„Postimees“ 9. 26. IV '94

□ Robert Northi lühiballettide õhtu on «Estonia» balleti «maast lahti tõstnud».

Robert Northi lühiballetid «Blues. Tütarlaps ja surm. Elu kui unistus» «Estonias» 9. aprillil; Chick Corea Electric Band Tallinna Linnahallis 12. aprillil.

Nii, nii Chick Corea

Ma ei häbene tunnista, et minnes tarbijana kultuurilisele üritusele, loodan ma sealt ka midagi saada. Ma ei pea silmas vaid pealispinda riivavaid sündmusi, tahan, et MISKI tungiks välise kesta alla ja muudaks või lööks seal midagi segamini. Kui seda ei juhtu, tunnen end petetuna.

On raske leppida sellega, et müüt, mille oled endale loonud, puruneb. Pea kümme aastat tagasi oli «Return to Forever» minu üks armastatumaid plaate, mida auklikuks käiatuna sai tarbitud söögi alla ja peale.

Kui eesriie linnahallis (piltlikult öeldes) kontserdi esimese poole järel langenud oli, tundsin ennast lapsena, kes on saanud kät-

te ihaldatud lelu alles aastaid hiljem ning avastab siis, et tegelikult ta seda ei tahagi.

Nii palju perfektset tehnilist täiuslikkust ja NII vähe — mida?

Asi polnud ju tegelikult nii hull, kui see algul tundus, ehkki hetkeks isegi kahetsesin, et «Estoniasse» Euroopa Liidu Noorte Orkestrit Vladimir Ashkenazyga eesotsas kuulama ei läinud. Chick Corea kontserdi teises pooles tuli metamorfoos ning virtuoossed muusikakompuutrid moondusid loovateks muusikuteks. Ajapikku leppisin paratamatusega ning tõdemusega, et me kõik muutume (või areneme, kuidas võtta), sulas ka klomp kurgus. Nautisin Chick Corea mängitud väheleid, täpselt ajastatud noote ja eriti pause; saksofonist Eric Marienthali tõeliselt üleskõetud kõrgpingega soolosisid ning Gary Novaki plahvatust trummide taga kontserdi lõpuosas. Lahkusin Linnahallist kui mitte just hingepõhjani rahuldatuna, siis kindlasti mitte tühja teudega.

Polnud kergete killast

Et tühjus oli tekkinud just kolm päeva varem Robert Northi lühiballette vaadates, polnud kindlasti mitte baleriinide, ega isegi ehk mitte koreograafi süü. Tegelikuses olin enam kui meeldivalt üllatunud, kuidas meie klassikalise kooliga tantsijad liikuma on saadud; kusjuures enim meeldis see, et see polnud tavapärased domineeriva(te) baleriini-paari(de) ning nende saateansam-

bel, vaid rühmatöö, kus kõigi osaliste liigutused ning näoilmed olid võrdselt tähtsad.

Kõrvalepõikena: et see töö polnud kergete killast, võis lugeda Andrus Käämbre (kellel antud lavastuses oli ka kandev osa) intervjuust «Õhtulehele». Muide, samas intervjuus tunnistab Mai Murdmaa, et tema üllatuseks võib huvi kõrgtasemel tehtava *workshopi* vastu olla häbematult väike, mis allakirjutanu arvates demonstreerib meie inimestele nii omast loidust ning inertsust. Analooz meenub aastast 1989, kus «FiESTa Internationali» ajal tegi nüüdseks siit ilmast lahkunud suurepärase pianist ning pedagoog Götz Tangerding oma *workshope* neljale-viiele asjast huvitatule...

Kui esimese osa, «Bluesi» puhul torkasid positiivses mõttes silma kujundlikud situatsioonid ning karakterid, andes lõppkokkuvõtteks hulganisti nauditavaid ja mängulisi tüüpe, siis tervikuna oli minu meelest teistest peajagu üle teine, Schuberti keelpillikvartetiile toetunud osa, mis oma lihtsuses oli nii mõjuv kui ka veenev.

Plastmassihääl

Tolerantsus on hea asi, eriti kui meenutada paralleelina mõningaid valusaid Tartu-kogemusi. Näitena: kui allakirjutanu eelmisel aastal üritas korraldada Silvi Vraidi ja Tõnu Naissoo kontserti ülikooli aulas, kinnitas vastutav ametnik, et Silvi Vraidi ei talu ta isiklikult silma otsaski ning mil-

lega see Tõnu Naissoo nimeline mees õige tegeleb...

Sarnaste kogemuste taustal on ju vahva, et «Estonia» teatris lendles balleti lõpuloos lavale Michael Jacksoniks grimeeritud, genitaale käppiv tantsija, mis kutsumus publiku nooremas osas esile impulsiiivse aplausitormi. Samas, olgem ausad, just tänu viimases osas sisaldunud muusikalisele taustale (Mike Oldfield, Sade, Jackson jt.) oli balletti vaatamas hulganisti noori.

Allakirjutanu täiskasvanule jäi siiski küsitavaks palju massikommunikatsioonivahenditest tuntud-leierdatud levilaulude (tahtlik?) kasutamine, mis eriti «Depeche Mode'i» puhul meenutas kitši väga halvast videoklipist (ehk oli see paroodia?) ning kullmineeris viimases, Jacksoni «Jami». Pärast «Tütarlast ja surma» tundus kolmas, viimane osa tõeliselt kergetesena. Võibolla on viga ka selles, et pole veel omandatud vajalikku ameerikalikku pealiskaudsust ning *keep smilingut*.

Meeldivatest tantsulistest elamustest hoolimata jäi tervik kui selline sama haakumatule tasandile nagu «Jami» juba klassikaline, aknakaasiklirinaline algus, kus Ema (Tatjana Kilgas) lennatab bravuurikalt lava taha keedukopsiku, kust see — apsakana — vastu eesriiet põrgates lavale tagasi hüpleb, tekitades äratuntavalt, hetkel täiesti sobimatut plastmassihäält...

ÖNNE PÄRL